నమస్తే తెలంగాణ

గుత్తాధిపత్యం గతచరిత్రే

ఏ మాత్రం అవకాశం దొరికినా ప్రాంతీయ పార్టీల మీద జాతీయ పార్టీలు దుమ్మెత్తి పోస్తుంటాయి. తమది సువిశాలమైన జాతీయవాదమనీ, వాటిది సంకుచిత ప్రాంతీయ వాదమనేది ప్రధానంగా ముందుకుతెచ్చే వాదన. కానీ, ఆసేతు హిమాచలం పరచుకొని ఉన్నది వైవిధ్య భరితమైన భారతం. దేశాన్ని ఒకే గాటన కట్టి పబ్బం గడుపుకోవాలన్నదే జాతీయ పార్టీల భావన. ఈ విషయంలో బీజేపీ, కాంగ్రెస్ అన్న తేడాలు ఉండవు. దొందూ దొందే. విభిన్నమైన జాతులు, భాషలు, ఆచారాలు ఉండటమనేది సమస్య కాదు. ప్రజలందరూ కలిసి మెలిసి ఉండాలనే కోరుకుంటారు. కానీ, ఒక్కో ప్రాంతం ప్రజల ఆశలు, ఆకాంక్షలు భిన్నంగా ఉంటాయి. అందులో నుంచే ప్రాంతీయ వాదం, దానికి కొనసాగింపుగా పార్టీలు ఆవిర్భవిస్తాయి. అధికారం కోసం జరిగే పోరులో ఓట్ల రూపంలో, సీట్ల రూపంలో ఆ ఆకాంక్షలే వ్యక్తమవుతాయి. తాజాగా వెలువడిన మహారాష్ట్ర, జార్ఖండ్ అసెంబ్లీ ఎన్నికల ఫలితాలు ప్రాంతీయ శక్తుల ప్రాముఖ్యాన్ని, అనివార్యతను చాటిచెప్పాయి.

మహారాష్ట్రలో శివసేన షిండే వర్గం, ఎన్సీపీ అజిత్ పవార్ వర్గంతో పొత్తు పెట్టుకొని బీజేపీ తన ఉనికిని నిలబెట్టుకున్నది. రెండు ప్రాంతీయ పార్టీలను చీల్చి, ఆ చీలిక వర్గాలతో కలిసి పోటీచేసింది. అత్యధికంగా 149 స్థానాల్లో పోటీ చేసినప్పటికీ సొంతంగా మెజారిటీకి కొద్దిదూరంలో ఆగిపోయింది. అంటే మిత్రపక్షాలైన ప్రాంతీయ పార్టీల మీద ఆధారపడక తప్పని పరిస్థితి. 'ఏక్ హై తో సేఫ్ హై' వంటి హద్దు మీరిన ప్రచారం జరిపినప్పటికీ వేర్వేరు ప్రాంతాల్లో మిత్రపక్షాలైన ప్రాంతీయ పార్టీల ఓటు బదిలీ నుంచి లాభపడింది. కాంగ్రెస్ సీట్లు భారీగా నష్టపోతే బీజేపీ అతిపెద్ద పార్టీగా ముందుకువచ్చి పట్టు బిగించింది. ఇటు కాంగ్రెస్ చీలిక పార్టీల అవశేష వర్గాలతో కలిసి పోటీ చేసినా కనీసం ప్రధాన ప్రతిపక్ష హోదాకు అవసరమైనన్ని సీట్లు కూడా దక్కించుకోలేకపోయింది. జాతీయ పార్టీలు, ప్రాంతీయ పార్టీలు గెలిచిన సీట్ల సంఖ్యను పోల్చి చూసుకుంటే అంతరం అంతంత మాత్రమేనని తెలిసిపోతుంది.

జార్ఖండ్ ఫలితాలు ప్రాంతీయ పార్టీల ఉనికిని బలంగా చాటాయనే చెప్పాలి. రాష్ట్ర సాధనకు ఉద్యమించిన జేఎంఎం కేంద్రం వేధింపులను, బీజేపీ విష ప్రచారాన్ని తట్టుకొని నిలిచి ప్రజాక్షేత్రంలో జెండా ఎగురవేసింది. కాంగ్రెస్ అంటకాగే పార్టీ స్థాయికి దిగజారిపోయింది. కేంద్ర, రాష్ట్ర అధికార పీఠాలను జాతీయ పార్టీలు అధిరోహించాలంటే ప్రాంతీయ పార్టీల మద్దతు, అండదండలు లేకుండా సాధ్యమయ్యే రోజులు ఎప్పుడో పోయాయని ఈ ధోరణి సూచిస్తున్నది. రెండు పెద్ద పార్టీలు ఎంతగా వద్దనుకుంటున్నా ప్రాంతీయపార్టీలు మళ్లీ మళ్లీ తలెత్తుకుంటూనే ఉన్నాయి. తమ సత్తాను, అనివార్యతను చాటుకుంటున్నాయి. సమాఖ్యావాదం ప్రాముఖ్యాన్ని పదే పదే గుర్తుచేస్తూనే ఉన్నాయి. జాతీయ పార్టీలు ప్రాంతీయ ఆకాంక్షల పరిపూర్తిలో ఘోరంగా విఫలం కావడమే అందుకు ప్రధాన కారణం. ఎప్పటికైనా ప్రాంతీయ పార్టీలే దేశానికి శ్రీరామరక్ష అని చెప్పకతప్పదు.

ప్రాంతీయ పార్టీలు చిరంజీవులు

టంకశాల అశోక్

దేశంలో ప్రాంతీయ పార్టీలు లేకుండా చేయాలని, జాతీయ పార్టీలైన తమది మాత్రమే ఎదురులేని ఆధిపత్యం కావాలని కాంగ్రెస్, బీజేపీ కొన్ని దశాబ్దాలుగా ప్రయత్నిస్తున్నాయి. అది నెరవేరేది కాదని ఇప్పటికే అనేకసార్లు రుజువైంది. ఈ రెండు జాతీయ పార్టీలు తమ సొంత బలంతో అధికారానికి రాలేక ప్రాంతీయ పార్టీలతో పొత్తు పెట్టుకోక తప్పని దశ వచ్చిన తర్వాత సైతం, ఒకవైపు వాటిపై ఆధారపడుతూనే మరొకవైపు వాటిని బలహీనపరిచి, చీల్చి, కబళించే వ్యూహాలను సాగిస్తూ వస్తున్నారు. ఆయా పరిస్థితుల్లో ఈ వ్యూహాలు అప్పుడప్పుడు పనిచేసి ప్రాంతీయ పార్టీలు బలహీనపడిన సందర్భాలు లేకపోలేదు. కానీ, అవి చిరంజీవుల వలె తిరిగి అంతలోనే పైకి లేస్తూ జాతీయ పార్టీలకు తమతో కలిసి నడవక తప్పని విధిలేని స్థితిని సృష్టిస్తున్నాయి. కొద్దిరోజుల కిందటి మహారాష్ట్ర, ఝార్ఖండ్ అసెంబ్లీ ఫలితాలు అందుకు తాజా ఉదాహరణ.

ఎదురుగా ఉన్న సీట్ల లెక్కలే ఆ మాట చెప్తున్నాయి. మహారాష్ట్రలో బీజేపీ రెండు ప్రాంతీయ పార్టీలతో, కాంగ్రెస్ మూడు పార్టీలతో పొత్తులు కలిసాయి. ఝార్ఖండ్‌లోనూ ఇరువురూ అదే పనిచేశారు. ఆ రెండింటిలో గెలిచిందెవరు ఓడిందెవరు, ఎవరికెన్ని సీట్లు వచ్చాయి అన్నవి కాదు ప్రశ్నలు. ఇరువురు కూడా ఒంటరిగా పోటీ చేయలేకపోయారు, ప్రాంతీయ పార్టీలతో పొత్తు తప్పదనుకున్నారనేది విషయం. అట్లా భావించి బీజేపీ ఎన్డీయేని, కాంగ్రెస్ పార్టీ యూపీఏని ఏర్పాటుచేసుకోవటం మొదలై రెండు నుంచి మూడు దశాబ్దాలు గడిచాయి. వాటి బలహీనతలు అంతకు మరో దశాబ్దం ముందు నుంచి ఆరంభమయ్యాయి. ఆ బలహీనతలకు మూలాలను వెతకాలంటే ఇంకొక రెండు దశాబ్దాలు వెనుకకు వెళ్లాలి. ముఖ్యంగా కాంగ్రెస్‌కు సంబంధించి. స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటి నుంచి అది మన దేశాన్ని పాలిస్తున్న పార్టీ గనుక. ఆ విధంగా ఇది కనీసం అరవై ఏండ్ల చరిత్ర. బలహీనతల మూలాలు అప్పటివి కాగా, ప్రాంతీయ పార్టీలతో పొత్తులు తప్పవనుకునే విధిలేని స్థితి బీజేపీకి పూర్వరూపమైన జనసంఘ్‌కు నేషనల్ ఫ్రంట్ వేదికగా 1989లో ఏర్పడగా, కాంగ్రెస్‌కు యూపీఏ వేదికగా 2004లో ఎదురైంది. ఈ విధిలేని స్థితి ఉభయులకు కూడా ఈ 2024లోనూ కొనసాగుతున్నదనేది గుర్తించవలసిన విషయం.

అంతే ముఖ్యమైన మరొక విషయం ఏమంటే, ఈ స్థితి నుంచి బీజేపీ, కాంగ్రెస్‌లలో ఏదీ కూడా కనుచూపు మేరలో బయటపడే అవకాశాలు లేవు. ఇది ఏదో జోస్యం వంటిదో లేక ఆశాభావం లాంటి మాటో కాదు. జాతీయస్థాయి పరిస్థితులను, వివిధ రాష్ట్రాల పరిస్థితులను గమనించినప్పుడు తోచేది ఇదే. పరిస్థితులు అంటే ఏమిటి? ఇందులో ప్రధానంగా గమనించవలసినవి రెండున్నాయి. మొదటిది కాంగ్రెస్, బీజేపీ రెండూ కూడా తమ అస్తవ్యస్త విధానాలు, అసమర్థ పాలనలు, అవినీతి కారణంగా, తాము అధికారంలో ఉండిన సమయాలలో ప్రజల విశ్వాసాన్ని పొందలేకపోవటం. అదే స్థితి ఇప్పటికీ ఉండటం. వైఫల్యాల నుంచి, గత పరాజయాల నుంచి పాఠాలు నేర్వకపోవటం. ఇది మొదటిది కాగా, ప్రజలలో పలురకాల చైతన్యాలు, వాటితో పాటు ఆకాంక్షలు పెరుగుతుండటం. ఏ పార్టీ పట్ల, నాయకుని పట్ల కూడా ఒకప్పటి వలె గుడ్డిగా అనుసరించే విధేయతలు లేకుండా పోతుండటం. ఈ పరిణామాల ఫలితంగా వ్యక్తిగత ప్రయోజనాల నుంచి తమ ప్రాంతీయ ప్రయోజనాల వరకు ప్రధానం అవుతుండటం. ఇది రెండవది.

ఇవి రెండూ మౌలికమైన స్థితులు. తక్కినవన్నీ వీటికి లోబడి వీటి చుట్టూ తిరిగేవే. కాంగ్రెస్, బీజేపీలలో ఎవరు ఏ నినాదాలు ఇచ్చినా, ఏ మ్యానిఫెస్టోలు ప్రకటించినా, ఎవరితో పొత్తులు పెట్టుకున్నా, మరేమి ఎత్తుగడలు వేసినా, ఏ సిద్ధాంతాలు మాట్లాడినా, ఎటువంటి అజెండాలు తెరపైకి తెచ్చినా, అన్నీ కూడా ఈ రెండు వైఫల్యాలను, బలహీనతలను అధిగమించి, ప్రజలను నమ్మించి, అంతిమంగా అధికారం సంపాదించటానికి మాత్రమే. తిరిగి గుర్తుచేసుకోవాలంటే, తమ అస్తవ్యస్త విధానాలు, అసమర్థ పాలనలు, అవినీతి కారణంగా కోల్పోయిన ప్రజల విశ్వాసాన్ని పలు విధాలుగా వారిని మరొకమారు వంచించటం ద్వారా సంపాదించి, అధికారం చేజిక్కించుకోవటం కోసమే. అదేవిధంగా, ప్రజలలో పెరుగుతున్న చైతన్యాలను, వారి సరికొత్త ఆకాంక్షలను మభ్యపెట్టి, ఏ పార్టీ పట్ల కూడా స్థిరంగా లేకుండాపోయిన విధేయతలను అధిగమించి ఎన్నికలు గెలవటం కోసమే.

అందులో సఫలమవుతారా లేదా అన్నది వేరే ప్రశ్న. ఒకసారి కావచ్చు, మరోసారి కాకపోవచ్చు. వారు ఆ వలయంలోంచి బయటపడలేరన్నది మాత్రం గుర్తించవలసిన ప్రధాన విషయం. బయట పడాలంటే పైన పేర్కొన్న రెండు పరిస్థితులను అధిగమించాలి. ఆ పనిచేయటం వారికి సాధ్యమయ్యేది కాదు. తమ స్వార్థ ప్రయోజనాలు నెరవేరేందుకు అస్తవ్యస్త విధానాలు, అసమర్థ పాలన, అవినీతి, ప్రజల మేలు కోసం చిత్తశుద్ధితో పనిచేయకపోవటం, వారి చైతన్యాలను, ఆకాంక్షలను పట్టించుకోకపోటం, పక్కదారి పట్టించటం, ప్రాంతాల ఫెడరల్ అవసరాలను, హక్కులను హరించి అధికార కేంద్రీకరణలు చేయటం వంటివన్నీ వారికి ఒక తప్పనిసరి అవసరం. తమ స్వార్థ ప్రయోజనాల ప్రాతిపదికగా వారికి ఏర్పడిన స్వభావమది.

ఒకవైపు ఇది ఆ రెండు పార్టీల స్వభావం ఎట్లా అయిందో, మరొకవైపు దేశంలోని ప్రాంతాలకు, అక్కడి ప్రజలకు ఫెడరలిజం తమ స్వభావంగా మారింది. ఈ స్వభావం అనే దానిలోకి అనేకం వస్తాయి. తమ ఆర్థిక, రాజకీయ, సామాజిక ప్రయోజనాలు, చరిత్ర, సంస్కృతి, ఆకాంక్షలు, ప్రత్యేక గుర్తింపులు మొదలైనవన్నీ. మరొకవైపు జాతీయపార్టీలకు జాతీయ ప్రయోజనాల పేరిట జాతీయస్థాయి ఆర్థికశక్తుల ప్రయోజనాలు, అనగా పెద్ద ధనవంతులు వ్యాపారాలవారు, వారితో సంబంధాలుండే విదేశీ ఆర్థికశక్తులు ప్రధానమవుతాయి. తమ యూనిటరిస్టు పెత్తందారీతనం ప్రధానమవుతుంది. అందుకు తగిన విధానాలతో పరిపాలిస్తూ అందుకోసం ప్రాంతాల ప్రయోజనాలను, ఆకాంక్షలను బలిపెట్టజూస్తారు. రెండింటి మధ్య వ్యతిరేకతలన్నవి, లేదా వైరుధ్యాలన్నవి అక్కడ మొదలవుతాయి. జాతీయ పార్టీలు, నాయకత్వాలన్నవి నిజం. జాతీయ దృష్టితో మొత్తం అన్ని ప్రాంతాల ప్రయోజనాలను, వైవిధ్యతలను దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రజాస్వామికంగా పాలించినట్టయితే, అది మన రాజ్యాంగం చెప్పిన సహకార ఫెడరలిజం అవుతుంది. ఇండియా వంటి వైవిధ్య దేశంలో ప్రాంతాలు, వాటి ప్రయోజనాలు, దేశ ప్రయోజనాలకు మధ్య సహకార సమన్వయాలు ఎంత అవసరమో స్పష్టంగా గుర్తించినందువల్లనే రాజ్యాంగ రచయితలు బలమైన కేంద్రం, బలమైన రాష్ట్రాలు, సహకార ఫెడరలిజం అనే సూత్రీకరణలను ఎంతో ముందుచూపుతో రాజ్యాంగంలో చేర్చారు.

> **కానీ, పైన చెప్పుకున్నట్టు కాంగ్రెస్, బీజేపీలు రెండూ ఈ సూత్రీకరణలను తమ ప్రయోజనాల కోసం ఉల్లంఘిస్తూ రావటం వల్లనే తడబడుతున్నాయి. తరచూ ఓడుతున్నాయి. అధికారాన్ని సంపాదించేందుకు ప్రాంతీయ పార్టీలపై ఆధారపడక తప్పని పరిస్థితులను తమకు తామే సృష్టించుకున్నాయి. కొన్ని దశాబ్దాల కిందటే మొదలైన ఈ స్థితి నుంచి నేటికీ పాఠాలు నేర్చుకోవటం లేదు.**

అందుకే, ప్రాంతీయ శక్తులు, పార్టీలు ఫెడరలిజం సూత్రాల ప్రాతిపదికగా ఈ సువిశాల వైవిధ్య దేశంలో చిరంజీవులవుతున్నాయి. వాటిని తుద ముట్టించేందుకు కాంగ్రెస్, బీజేపీలలో ఏది ఎన్ని ఎత్తుగడలు వేసినా అది ఎంత మాత్రం సాధ్యం కావటం లేదు. సంఘ్‌పరివార్, బీజేపీ నాయకత్వాలు హిందూత్వ పేరిట ఆ పని చేయవచ్చునని సాగించిన ఆలోచన సైతం పెండ్యులం కదలికల వలె మిగిలిపోవటం తప్ప, దశాబ్దాలు గడిచినా ప్రాంతీయతలను, ఫెడరలిజాన్ని గోవాల్కర్ తన 'బంచ్ ఆఫ్ థాట్స్'లో రాసినట్టు అంతం చేయలేకపోయాయి. ఆ విషయంలో కాంగ్రెస్ వలెనే ఈ శక్తులు కూడా పైన పేర్కొన్న తమ స్వార్థాలు, బలహీనతల వల్ల విఫలమవుతూ వస్తున్నాయి. మున్ముందు సఫలం కాగల సూచనలూ లేవు. వాటి స్వభావంలోనే అది ఉన్నది. కనుక ప్రాంతీయతలు, ప్రాంతీయ శక్తులు, పార్టీలు చిరంజీవులు.

> **ఒకవైపు ఇది ఆ రెండు పార్టీల స్వభావం ఎట్లా అయిందో, మరొకవైపు దేశంలోని ప్రాంతాలకు, అక్కడి ప్రజలకు ఫెడరలిజం తమ స్వభావంగా మారింది. ఈ స్వభావం అనే దానిలోకి అనేకం వస్తాయి. తమ ఆర్థిక, రాజకీయ, సామాజిక ప్రయోజనాలు, చరిత్ర, సంస్కృతి, ఆకాంక్షలు, ప్రత్యేక గుర్తింపులు మొదలైనవన్నీ.**

ఎమర్జెన్సీ పాలనపై ఉద్యమించాలి

నర్రా విజయ్‌కుమార్

తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన కోసం ప్రజల్లో ఉద్యమ అగ్గి రగిల్చిన నవంబర్ 29వ తేదీ నాడే కేసీఆర్ దీక్ష ప్రారంభించారు. ఆ తర్వాత తెలంగాణ రాష్ట్రం సాకారం కావడం, రాష్ట్రానికి తొలి ముఖ్యమంత్రిగా కేసీఆర్ ఎన్నికవడం చకచకా జరిగిపోయాయి. ఆయన హయాంలో తెలంగాణ దేశానికే దిక్సూచిగా మారింది. నేడు తెలంగాణ సామ్ముతో దేశాన్నే సాకే పరిస్థితి వచ్చిందంటే దానికి కేసీఆర్ పాలనే ప్రధాన కారణం. అయితే, తెలంగాణకు 'దీక్షా దివస్' ఓ గేమ్‌చేంజర్‌గా చరిత్రలో నిలిచిపోయింది.

పరాయి పాలకుల కబంధ హస్తాల మధ్య తెలంగాణ సమాజం నలిగిపోతున్న కాలమది. తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని నాటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉక్కుపాదంతో అణచివేస్తున్న సందర్భం. మీడియా, పోలీస్, రాజకీయ తదితర వ్యవస్థలన్నీ వారి చేతిలో బందీ అయి తెలంగాణ ప్రజలను గోసపెట్టిన రోజులవి. నాడు సమైక్యవాదుల వాదనకే మీడియా ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇచ్చేది. ఆ సమయంలో మీడియా ప్రతినిధిగా ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయ వ్యవహారాలను నేను చూసేవాడిని. కేసీఆర్ దీక్ష నాలాంటి ఎంతోమందిలో ఉద్యమ స్ఫూర్తిని నింపింది. సీఎంను నిలదీసే శక్తి కూడా ఆ స్ఫూర్తి నుంచే ఉద్భవించింది. నాటి సీఎం రోశయ్య మీడియా సమావేశం పెట్టి కేసీఆర్ దీక్షను విమర్శించారు. ఆ సమావేశంలో నేను రోశయ్యను గట్టిగా ప్రశ్నించాను. దానికి కేసీఆరే స్ఫూర్తి. నాకే కాదు, ప్రతి తెలంగాణ పౌరుడికి ప్రశ్నించే శక్తినిచ్చింది కేసీఆర్ దీక్షే. ఆ స్ఫూర్తితోనే ఉద్యమం దావానలంలా అంటుకున్నది. రాష్ట్రం ఏర్పాటయ్యే దాకా ప్రజలు కేసీఆర్ వెంట నడిచారు. స్వరాష్ట్రాన్ని సాధించుకున్నారు.

కేసీఆర్ సీఎం అయ్యేనాటికి తెలంగాణ ఆర్థిక, వ్యవసాయ, విద్యుత్, తాగు, సాగు నీటిరంగాలు అగమ్యగోచరంగా ఉన్నాయి. ఈ ఆందోళనకర పరిస్థితుల్లోనే తెలంగాణలో రాజకీయ అస్థిరతను సృష్టించటానికి చంద్రబాబు కుట్రలు చేశారు. తెలంగాణను విఫల రాష్ట్రంగా చూపెట్టడానికి ఆయన, రేవంత్‌రెడ్డి లాంటి సమైక్యవాద ఉన్మాదశక్తులు చేసిన కుట్రలెన్నో. దీనికితోడు తెలంగాణ వచ్చిన కొత్తలోనే ఉమ్మడి వారసత్వంగా వచ్చిన విద్యుత్తు కోతలు తెలంగాణను చిన్నాభిన్నం చేశాయి. దీంతో 'ఇందుకేనా తెలంగాణ తెచ్చుకుంది?, ప్రభుత్వం విఫలమైంద'ని పచ్చ మీడియా విష ప్రచారం చేసింది. పసిగుడ్డు తెలంగాణపై ఇలాంటి విష ప్రచారాలు తొమ్మిదేండ్లూ కొనసాగాయి. వాటన్నింటిని తట్టుకొని కేసీఆర్ నిలబడ్డారు, తెలంగాణనూ నిలబెట్టారు. తెలంగాణను అభివృద్ధి, సంక్షేమం వైపు పరుగులు పెట్టించారు. 24 గంటల పాటు విద్యుత్తు సరఫరా, వ్యవసాయానికి ఉచిత విద్యుత్తు, సాగు, తాగునీరు అందించి తెలంగాణను దేశానికి రోల్ మాడల్‌గా నిలిపారు. అయితే, 2023 ఎన్నికల్లో మార్పు పేరిట తెలంగాణ పాలనా పగ్గాలను కాంగ్రెస్ అందుకున్నది.

అంతేకాదు, తెలంగాణను అవిచ్ఛిన్నం చేయడానికి బాబుతో కుయుక్తులు పన్నిన రేవంత్‌నే ఆ పార్టీ సీఎంను చేసింది. అభివృద్ధి చెందిన రాష్ట్రాలతో పోటీ పడుతున్న తెలంగాణపై పేనుకు పెత్తనం ఇస్తే నెత్తంతా గొరిగినట్టు ఆయన వ్యవహరిస్తున్నారు. పాలనలో కర్కశత్వం ప్రదర్శిస్తూ ప్రజలను గోస పెడుతున్నారు. ఏడాదంతా తిట్లు, బూతులు, కూల్చివేతలు, కేసులు, దాడులు,

నిర్బంధాలు, కక్షలు, మళ్లింపు రాజకీయాల కేంద్రంగా పాలన సాగిస్తున్నారే తప్ప, అభివృద్ధిలో మాత్రం అడుగుముందుకు పడటం లేదు. అందుకే, ఏడాదిలోనే తెలంగాణ ఆర్థికవ్యవస్థ కుప్పకూలింది. ప్రజల కొనుగోలు శక్తి పడిపోయింది. హైడ్రా కారణంగా రియల్ ఎస్టేట్ పతనమైంది. రేవంత్ అనాలోచిత నిర్ణయాల వల్ల రాష్ట్ర ఖజానాకు గండి పడ్డది. ఎన్నికల మ్యానిఫెస్టోలో ఇచ్చిన హామీలను అమలుచేయాలంటూ ప్రజల నుంచి నిరసనలు పెరిగిపోయాయి. ప్రజల ఒత్తిడిని తట్టుకోలేక రాష్ట్రంలో పోలీస్ పాలనను కొనసాగిస్తున్నారు. ప్రశ్నిస్తే నిర్బంధాలు, దాడులు, కేసులు, వేధింపులు. రేవంత్ సొంతూరు కొండారెడ్డిపల్లిలో మహిళా జర్నలిస్టులపై దాడులు, తాజాగా రేవంత్ సోదరుల వేధింపులతో ఆ ఊరి మాజీ సర్పంచ్ ఆత్మహత్య, లగచర్ల ఘటనకు సంబంధించి మాజీ ఎమ్మెల్యే నరేందర్‌రెడ్డిని పోలీసులు మఫ్టీలో అరెస్టు చేసిన విధానం.. ఇవన్నీ చూస్తుంటే ఎమర్జెన్సీ రోజులు తలపించాయి. లగచర్లలో గిరిజన మహిళలపై పోలీసులు చేసిన దాడులు జుగుప్సాకరంగా ఉన్నాయి. కొంతం దిలీప్‌ను వేధించిన పరిస్థితులు క్రూరంగా ఉన్నాయి. ఇవన్నీ గమనించిన కోర్టు ఆయనను రిమాండ్‌కు పంపించేందుకు అనుమతించలేదు. ఇదిలా ఉంటే టీవీ చర్చల సందర్భంలో కాంగ్రెస్ నేతలను గట్టిగా నిలదీస్తే లైవ్‌లోనే కేసులు పెడతామని హెచ్చరిస్తుండటం నియంతృత్వాన్ని సూచిస్తున్నది. సచివాలయంలోని మీడియా సెంటర్‌లో రాజకీయ, పాలనాపరమైన అభిప్రాయాలను జర్నలిస్టులు ఇష్టాగోష్టిగా పంచుకుంటారు. ఇది సహజం. అయితే, ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా అభిప్రాయాలను వ్యక్తం చేస్తే ఇబ్బందులు వస్తాయనే ఒక అభద్రతాభావం ప్రస్తుతం జర్నలిస్టుల్లో నెలకొన్నది. ఉమ్మడి ఏపీలో విద్యుత్ ఉద్యమం జరిగిన సమయంలో చంద్రబాబు పత్రికల ఎడిటర్లనే మార్పించారు. ప్రస్తుతం రేవంత్ కూడా అదే ధోరణితో వ్యవహరిస్తున్నారనే చర్చ జరుగుతున్నది.

ఇక ప్రతిపక్ష బీఆర్ఎస్, ఇతర రాజకీయ పార్టీల నాయకులు, కార్యకర్తల పరిస్థితి దారుణంగా ఉన్నది. గ్రామస్థాయి నుంచి రాష్ట్రస్థాయి వరకు సోషల్ మీడియాలో ఒక పోస్టు పెట్టినా, లైక్ కొట్టినా ప్రభుత్వం కేసులు పెడుతున్నది. ఏడాది విజయోత్సవ సభల్లో కేటీఆర్ గురించి సీఎం రేవంత్ ప్రస్తావిస్తూ ఆయనను జైలుకు పంపడమే తమ లక్ష్యమని చెప్పడం విడ్డూరం. మనం అసలు ప్రజాస్వామ్య దేశంలోనే ఉన్నామా? అనే ప్రశ్నను మనకు మనమే వేసుకోవాల్సిన దుస్థితి. దీన్ని ప్రజాపాలన అంటారా? ఎమర్జెన్సీ పాలన అంటారా అన్న విషయం రాష్ట్ర ప్రజలకు సులభంగా అర్థమవుతుంది. రేవంత్ పాలన చూస్తుంటే అచ్చం తెలంగాణ ఉద్యమ సమయంలో పరాయి పాలకులు అనుసరించిన విధానమే గుర్తుకువస్తున్నది.

ఇదిలా ఉంటే మోదీ స్నేహితుడైన అదానీకి తెలంగాణ విద్యుత్, సిమెంట్, భూములు, ఇతర సహజ వనరులను కట్టబెట్టడానికి రేవంత్ రెడ్‌కార్పెట్‌తో స్వాగతం పలుకుతున్నారు. ఒకవైపు రాహుల్‌గాంధీ, రేవంత్ రెడ్డి తెలంగాణ వెలుపల అదానీని అవినీతి పరుడిగా ప్రచారం చేస్తారు. తెలంగాణలో మాత్రం అదానీకి అన్నీ కట్టబెడతారు. అదానీ, నిర్బంధాలు, కేసులు, కక్ష సాధింపులు, వేధింపులు, హక్కుల ఉల్లంఘనలో కేంద్రంలోని బీజేపీ, రాష్ట్రంలోని రేవంత్‌రెడ్డి ప్రభుత్వాలకు ఎలాంటి వ్యత్యాసం లేదు.ఈ కారణంగా కోరి తెచ్చుకున్న తెలంగాణలో అస్తిత్వమే ప్రశ్నార్థకమయ్యే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ సందర్భంగా తెలంగాణ అస్తిత్వంపై జాతీయపార్టీలు చేస్తున్న దాడిని తిప్పికొట్టాలి. కేసీఆర్ దీక్షా దివస్‌ను స్ఫూర్తిగా తీసుకొని ప్రతి పౌరుడూ ఉద్యమించాలి.

(వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్)

వెర్రితలలు వేస్తున్న 'స్వేచ్ఛ'

కె.లక్ష్మణ్ గౌడ్

97049 30509

ఒక దినపత్రికలో ఇటీవల కేసీఆర్ గురించి ప్రచురితమైన తాటికాయంత శీర్షిక ఆయనపై దుష్ప్రచారానికి పరాకాష్ఠ. తెలంగాణ సాధకుడు, తెలంగాణ తొలి ముఖ్యమంత్రి, ప్రజల ఆరాధ్య నాయకుడిపై ఆ వార్తా పత్రిక విషం కక్కిందనడానికి ఆ శీర్షికే నిదర్శనం. ప్రజాస్వామ్యంలో మీడియాను ఫోర్త్ ఎస్టేట్‌గా పరిగణిస్తుంటాం. అలాంటిది ఒక పత్రికకు ప్రజా జీవితంలో ఏ వార్త ప్రధానమో, ఏది కాదో అర్థం కాని పరిస్థితి నెలకొనడం శోచనీయం.

LE FIGARO
L'EQUIPE
Le Monde
New York Times
USA TODAY
04.01.15

ఆ పత్రికకు ఎంత కసి, కక్ష ఉంటే తప్ప ఇంతటి దుస్సాహస శీర్షికతో కూడిన ఒక వార్త ప్రచురిస్తుంది? ప్రజా సంక్షేమాన్ని కాంక్షిస్తూ, విలువలు పాటించవలసిన జర్నలిజం.. నిజనిర్ధారణ సిద్ధాంతాన్ని గాలికి వదిలేసి, విద్వేషపూరిత విష ప్రయోగం మనుషుల మస్తిష్కాల్లోకి జొప్పించజూడటం హేయనీయం. కేసీఆర్ వ్యక్తిత్వ హననానికి నిర్లజ్జగా, నిర్హేతుకంగా సదరు పత్రిక పూనుకోవడం అత్యంత దారుణం.

మానసిక హీన దుర్బల ఉద్వేగంలో ఉచ్చరించిన పదజాలాన్ని సార్వజనీన ఆమోదమైందని, సత్యదూర భావనలను ప్రచురించడం ఏ పాటి జర్నలిజం నైతిక వర్తనమో అర్థం కావడం లేదు. దేశ కాలమాన పరిస్థితులను, సమస్యల విషవలయంలో చిక్కుకున్న ప్రజలను కాపాడుకోవడానికి సువిశాల మానవీయ దృక్పథంతో విలువలకు కట్టుబడి భావనలను వ్యక్తపరచవలసిన పత్రిక చేయవలసిన పని ఇదేనా? పొద్దస్తమానం మానవ ఉద్వేగాలతో ఆటలాడుతూ జర్నలిజాన్ని పచ్చి వ్యాపారాత్మకంగా, స్వార్థపూరిత ప్రయోజనాల కోసం బలి చేస్తూ సంయమనం, సుహృద్భావం, ప్రజా సంక్షేమం.. ప్రమాణాలుగా విరజిల్లవలసిన మాధ్యమం పచ్చి ప్రకోపాల వ్యక్తీకరణకు వాహకమై ప్రజలను రెచ్చగొట్టి సమాజ కల్లోలానికి ప్రేరేపించడం విచారించదగిన దుష్పరిణామం. ఉద్రేకాలను పురిగొల్పుతూ తాము సంధించే విషపూరిత, విద్వేషపూరిత శీర్షికల వల్ల సాధించేదేముంది? ఏ రాజకీయ పక్షాన్నో, ఏ పార్టీ నాయకుడినో సమర్థించి తను పబ్బం గడుపుకోవడానికి జర్నలిజం వ్యవస్థనే సాధనంగా మలుచుకోవడం ఒక దుష్ట సాంప్రదాయం. భారత రాజ్యాంగం ప్రసాదించిన 'స్వేచ్ఛ' వెర్రితలలు వేస్తున్న జర్నలిజం నియంత్రణ కోల్పోయి ఇలాంటి శీర్షికలు పెడుతూ ప్రజలను మభ్యపెడుతున్నది. తమ స్వార్థపూరిత పరిధిలో సమాజాన్ని నియంత్రించాలనుకోవడం పరమ దుర్మార్గం. ఏది రాస్తే ప్రజలకు చేరుతుందనేది ప్రధానం కాదు. ఏది రాసినా చెల్లుబాటు అవుతుందని.. స్వేచ్ఛ పేరుతో ఇంతగా దిగజారిన పరిస్థితిని కల్పించే ఏ మాధ్యమమైనా ఖండనీయమే.

రాష్ట్ర సాధనే ఏకైక లక్ష్యంగా అహరహం తపించి, రాష్ట్రాన్ని సాధించి, ప్రజా సంక్షేమానికి కట్టుబడి ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసిన మహోన్నత వ్యక్తి కేసీఆర్. దేశంలో ఎవరికీ ఊహకందని నిర్మాణాత్మక ప్రగతి పథకాలను ప్రవేశపెట్టి, సర్వవిధాలుగా తెలంగాణను తీర్చిదిద్దిన మహా మనీషి కేసీఆర్. అలాంటి వ్యక్తిని కించపరుస్తూ అదే సెన్సేషనల్ వార్తగా ప్రచురిస్తూ పైశాచికానందాన్ని పొందడం జర్నలిజానికి ఒక మాయని మచ్చ.

> **'మా భూములు మాగ్గావాలే' అంటూ లగచర్లలో లంబాడీ బిడ్డల లడాయి మట్టిబిడ్డల పంతానికి అద్దం పట్టింది. భూమి కోసం జరిగిన అన్ని పోరాటాల్లో భూమిపుత్రులే గెలిచారు తప్ప, రాజ్యం ఎన్నడూ పైచేయి సాధించలేదు. ఉన్న ఊరు కన్న తల్లితో సమానమని అంటారు. ఏ కన్నతల్లి తన సొంత బిడ్డకు శాపనార్థాలు పెట్టదు. కానీ, తన సొంత నియోజకవర్గ ప్రజలే 'నీ అధికారం కాలిపోను' అని శపించే దారుణ పరిస్థితికి దిగజారిన తర్వాత ముఖ్యమంత్రిగా ఉండి ఏం లాభమో ఆలోచించుకోవాలి.**

మానుకోటలో కాళ్లగజ్జల హిమ్మతి

ఏనుగుల రాకేష్‌రెడ్డి

పాలకుర్తి నియోజకవర్గం

రాజకీయ వ్యవస్థలో ఏ నాయకుడికైనా తన సొంత నియోజకవర్గమే మొదటి ప్రాధాన్యంగా ఉంటుంది. అందుకే అంటారు వడ్డించేవాడు మనవాడైతే ఏ మూలన కూర్చున్నా డోకా ఉండదని. కానీ, ఆ వడ్డించే వాడే నడ్డి విరిచే వాడయ్యాడని కొడంగల్ ప్రజలు కన్నీళ్లు పెట్టే దుస్థితి నెలకొన్నది.

ఫార్మా కంపెనీలకు తమ భూములను ధారాదత్తం చెయ్యబోమని, 'మా భూములు మాకే'నని మర్లబడ్డ లగచర్ల రైతుల లడాయిని బెదిరింపులతో, అక్రమ కేసులతో, తన రాజ్య హింసతో, పోలీసుల అణచివేతతో కప్పిపుచ్చాలని రేవంత్‌రెడ్డి చూస్తున్నారు. కానీ, మండే సూర్యుడిని గొంగడిలో దాచడం, నిప్పు రవ్వలను బట్టలో మూలకట్టడం, పారే ఏరును వలలో బంధించడం సాధ్యం కాదని తెలియదు పాపం. పోరాటాల పురిటిగడ్డలో ప్రశ్నించడానికి అనుమతి తీసుకోవాల్నా? తల్లిపాలు తాగడానికి బిడ్డకు అనుమతి కావాల్నా? గిరిజనులకు, రైతు బిడ్డలకు భూమితో విడదీయరాని అనుబంధం ఉంటుంది. అది తల్లిపాల లాంటి పేగు బంధం. తల్లి నవమాసాలు మోసి అన్నం మెతుకులు అలవాటు అయ్యేదాకా పాలిచ్చి సాకితే, నేల తల్లి, వ్యవసాయ భూమి మాత్రం కట్టె కాలే దాకా అన్నం పెడుతూ తల్లిలా సాకుతుంది. ఆ తల్లిలాంటి భూమిని లాక్కుంటామంటే లడాయి చెయ్యక లొంగిపోతారా? పాలకులకు సైతం పరిమితులుంటాయని మర్చిపోవద్దు. లగచర్ల లడాయికి సంఘీభావంగా మానుకోటలో ధర్నా పెడితే అనుమతి లేదన్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం.. గిరిజనుల భూములు లాక్కోవడానికి ఎవరి అనుమతి తీసుకున్నది? భూమి అంటే కేవలం రియల్ ఎస్టేట్ సరిహద్దులుగానే కనిపించే రేవంత్‌కు భూమి బంధం విలువ తెలుసా?

ఈ నేలపై జరిగిన అనేక తిరుగుబాటులు భూమి కోసం, భుక్తి కోసం, తాడిత, పీడిత ప్రజల విముక్తి కోసం జరిగినవే. నాడు భారత స్వాతంత్ర్యం కోసం బ్రిటిష్‌వారితో జరిగిన పోరు, నిజాం నవాబు రజాకార్లకు వ్యతిరేకంగా సాగిన తెలంగాణ సాయుధ రైతాంగ పోరాటం... ఏవైనా భూమి కోసం జరిగినవే. నాడు జల్, జంగల్, జమీన్ నినాదంతో కొమురం భీం పోరుసల్పిన నేల ఇది. దేశ్‌ముఖ్ దొరలను ఉరికిచ్చిన చాకలి ఐలమ్మ నడయాడిన నేల ఇది. జైలు గోడల మధ్య మగ్గుతూ ఆ గోడలపైనే బొగ్గుతో 'నా నిజాము తరతరాల బూజు' అని రాసి సంకెళ్ల మధ్య సైతం సమరం సాగించిన ధీశాలి దాశరథి పుట్టిన గడ్డ ఇది. 'అన్యాయాన్నెదిరిస్తే నా గొడవకు సంతృప్తి. అన్యాయం అంతరిస్తే నా గొడవకు ముక్తి ప్రాప్తి. అన్యాయాన్నెదిరించినోడు నాకు ఆరాధ్యుడు' అన్న ధిక్కార స్వరం కాళోజీని కన్న నేల ఇది. పోరాటాలకు పుట్టినిల్లు అయిన ఓరుగల్లు నుంచే కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంపై భారత రాష్ట్ర సమితి పోరుకు సిద్ధమైంది. మా జాతి బిడ్డలకు జరిగిన అన్యాయంపై గర్జించడానికి మానుకోట గడ్డకు బీఆర్ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ కేటీఆర్ తన బలగంతో వస్తున్నారన్న మతలబును అందుకొని నలుమూలల నుంచి వేలాది మంది ప్రజలు మానుకోట నడిబొడ్డుకు చేరుకున్నారు. అడుగడుగునా సర్కారు పెట్టిన నిర్బంధం, కోర్టు విధించిన పరిమితికి మించి గిరిజన బిడ్డలు మానుకోట గడ్డకు తరలిరావడం విశేషం.

లగచర్లలో లడాయి జరిగితే మానుకోటకు ఏం సంబంధం? అన్న ప్రభుత్వ ప్రశ్నకు ప్రజా స్పందనే సమాధానమైంది. మానుకోట రాళ్లు నాడు తెలంగాణ ఉద్యమ సత్తా ప్రపంచానికి చాటాయి. నేడు అదే మానుకోట రాళ్లను ముద్దాడి ఆ స్ఫూర్తిని నరనరాన నింపుకొని కాంగ్రెస్ కోటను బద్దలు కొట్టడానికి ప్రతీ తెలంగాణ బిడ్డ కంకణబద్ధులు కావడం శుభపరిణామం.

(వ్యాసకర్త: బీఆర్ఎస్ రాష్ట్ర నాయకులు)